

Motion till riksdagen 2006/07:A348

av **Ulf Holm m.fl. (mp)**

Utgiftsområdena 13 och 14 Arbetsmarknad och Arbetsliv

Sammanfattning

Miljöpartiets principiella uppfattning är att arbetsmarknadspolitiken ska syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft.

De senaste årens utveckling har inneburit högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. Men fortfarande är arbetslösheten allt för hög. Det gäller i synnerhet bland ungdomar som dessutom i högre grad än andra tvingas till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidsarbete.

Vi kan således konstatera att arbetsmarknadspolitiken inte varit tillräckligt träffsäker. Å andra sidan kan inte allt lösas med politiska beslut. Vi lever i en marknadsekonomi där behov och utbud ofta är svåra att förutspå. Ändå tvingas vi konstatera att den förda arbetsmarknadspolitiken lämnar mycket i övrigt att önska. Balansen och samordningen mellan åtgärdsarbeten, utbildning och kompetensutveckling har inte tillräckligt svarat mot arbetsmarknadens behov.

AMS verksamhet har diskuterats flitigt under senare tid. Kritiken är omfattande även om det råder delade meningar i vilken grad kritiken är berättigad. Miljöpartiet menar att det är dags att påbörja en omfattande översyn som syftar till reformering av arbetsmarknadspolitiken.

I valrörelsen hävdade den borgerliga alliansens partier att de skulle ta tag i arbetslösheten som enligt dem uppgår till 1,5 miljoner personer i åldern 16–24 år. De borgerliga partiernas företrädare hävdade i retoriska ordalag att det idag är 1,5 miljoner människor som inte går till jobbet. I den siffran räknade man in studerande ungdomar, sjuka, förtidspensionerade, personer som arbetar i arbetsmarknadsprogram m.fl. vilket enligt vår mening är ett orimligt sätt att beräkna arbetslöshetens storlek.

Med regeringens budgetproposition fullföljs Alliansens tankar och blir praktisk politik. Man gör omfattande nedskärningar av antalet platser i arbetsmarknadsprogrammen. Människor av kött och blod flyttas från program till öppen arbetslöshet genom att regeringen genomför omfattande besparing-

Fel! Okänt namn på

ar för att finansiera skattesänkningar för dem som redan har jobb. Exempelvis läggs friåret ner redan från januari 2007.

Allianspartierna gick till val med löftet om kraftfulla åtgärder för fler jobb. Vi kan konstatera att medel för sådana åtgärder saknas i budgetpropositionen. I stället anges det att frågor skjuts på framtiden och att utredningar ska göras.

Regeringen saknar uppenbart mål för var de nya jobben ska växa fram. Visserligen anges det att man längre fram ska sänka arbetsgivaravgifterna för vissa delar av tjänstesektorn. Å andra sidan avskaffas t.ex. stödet med sänkt arbetsgivaravgift för soloföretagare, vilket betyder att det blir svårare för de allra minsta företagen att göra sin första anställning.

Det saknas konkreta förslag som går mot en miljödriven utveckling trots att man i vackra allmänna ordalag formulerar oro kring klimatförändringarna. Men förslag om hur miljö- och energiomställningen också ska kunna vara en del av en aktiv politik för jobb saknas.

Diskriminering av människor baserad på deras etnicitet eller religion, kön, sexuella läggning eller funktionshinder är inte bara kränkande för den som diskrimineras utan innebär dessutom att samhället går miste om kompetent arbetskraft, ökade intäkter och ett mer levande samhälle. Miljöpartiet anser därför att all diskriminering ska bekämpas. Antidiskrimineringsarbetet måste bedrivas på många olika sätt och av många olika aktörer. Det handlar om att engagera allt från lokala ideella föreningar och lokala antidiskrimineringsbyråer, till att ställa krav på arbetsgivare att bedriva ett aktivt mångfaldsarbete eller på krogen att öppet redovisa sina inträdeskrav. Det ska kosta att diskriminera.

Miljöpartiets jobbstrategi – miljö ger jobb

Fler långsiktiga permanenta jobb kräver en hantering av naturen och naturresurserna som är ekologiskt hållbar. Att ta ut mer av naturen än vad den förmår reproducera innebär risk att fler naturresurser blir ändliga och därmed en situation där fler nettojobb i det korta perspektivet omvandlas till färre jobb i det längre perspektivet.

För att klara omställningen till ett hållbart samhälle krävs både fortsatt strukturomvandling av svensk ekonomi i hållbar riktning, och att nya jobb skapas. Miljöpartiet ser tre viktiga områden som är fortsatt högprioriterade för den gröna omställningen av samhället och som samtidigt kommer att skapa sysselsättning och nya jobb.

- ? Genom utvecklingen av ny, renare, effektivare teknik och teknologier som leder till en hållbar omställning av produktionen kan näringslivet utvecklas och ny sysselsättning, export och ekonomisk utveckling skapas.
- ? Ett bättre och mer ansvarsfullt nyttjande av Sveriges naturresurser leder till fler ekologiskt hållbara nettojobb. Genom att förvalta naturresurserna bättre kan nya jobb skapas inom traditionella gröna näringar som skogen och jordbruket.

Fel! Okänt namn på

- ? En fortsatt ekologiskt hållbar omvandling av infrastruktur, bostäder och energiförsörjning kommer att generera nya jobb samtidigt som det leder till ett hållbarare samhälle.

Förändringstakten i samhället är stor. Varje år försvinner och nyskapas mellan 400 000 och 500 000 jobb och det skapas mellan 35 000 och 40 000 nya företag. Denna ständigt pågående förändring skapar stora möjligheter att ställa om jobben i en mer miljöhållbar riktning. Det ger också perspektiv och insikt om att det inte med nödvändighet behöver ta så oerhört lång tid att ställa om samhället i en hållbar riktning. Här följer några positiva exempel:

- ? Den svenska miljöteknikexporten växer med 8 procent per år. Under 2004 var tillväxten nära 15 procent och värdet av den svenska exporten var 25 miljarder kronor. Miljöteknik är en av de snabbast växande branscherna internationellt, och både investeringsbehoven och betalningsviljan för att uppnå en god miljö verkar bara öka. När världsmarknaden växer och efterfrågan ökar kan de svenska företag som ligger långt framme vara med och slåss om den växande marknaden. Fram till 2010 beräknas exporten öka med minst 10 miljarder kronor enligt Exportrådets prognoser. Det motsvarar 10 000–15 000 nya jobb.
- ? Att minska vårt beroende av olja minskar inte bara vår klimatpåverkan. Även vår sårbarhet och samhällets kostnader kan minska. Ersätts dessutom oljan med hållbara inhemska energialternativ skapas inhemska arbetstillfällen. Vår egen skogsråvara, inklusive massafabrikernas svartlut, är hårdvaluta när både olja och utsläppsrätter för koldioxid blir allt dyrare. Sverige ses idag som världsledande när det gäller bioenergi, och många företag står inför stora exportmöjligheter av svenska produkter och svensk knowhow inom bioenergisektorn. En aktiv politik som stimulerat omställning från olja till bioenergi för uppvärmning har inte bara lett till hållbarare energilösningar som minskar utsläppen av växthusgaser utan har också skapat utrymme för svenska företag som med stigande världsmarknadspriser på olja har stora exportmöjligheter.
- ? Genom en fortsatt satsning på hållbara energisystem kan flera svenska företag växa sig starka och bli framgångsrika exportföretag. Det svenska läget för bioenergi är mycket gynnsamt då vi har stora tillgångar på råvara i form av skog. Men även andra förnyelsebara energislag skulle kunna utvecklas. De svenska vindlägena är t.ex. vida överlägsna de tyska. Med vår stora yta både till lands och till havs finns förutsättningar att göra vindkraft till en svensk storindustri. En annan viktig marknad att utveckla är energieffektivisering då den allra billigaste kilowattimmen eller drivmedelsliten är den sparade. Teknik för energieffektivisering kan bli den största framtida energibranschen. Utvecklingen av en marknad för hållbara energilösningar sker dock inte av sig själv. Svensk forskning måste ligga längre fram med inriktning på att stödja nästa generation biodrivmedel, solceller och vågkraft. Utvecklande av miljöteknik är redan idag världens snabbast växande bransch. Med politiskt stöd, i form av både stimulans och krav, i form av mer styrande certifikatssystem och en fortsatt grön skatteväxling,

Fel! Okänt namn på

kan ny svensk snål och ren teknik växa sig stark i Sverige och internationellt.

- ? Återvinningsbranschen är under stark expansion. Enligt Svensk näringsgrensindelning ökade antalet sysselsatta med 350 procent från 1994 till 2004. Andelen nyföretag är 18,2 procent, vilket kan jämföras med genomsnittet i tillverkningsindustrin som är 9,1 procent. I en färsk rapport, april 2006, från Återvinningsindustrierna hävdas att det kommer att skapas minst 10 000 nya jobb inom den närmaste tioårsperioden. Samtidigt hävdar återvinnarna att den totala sysselsättningsökningen blir minst det dubbla då det finns en stor sektor som arbetar med olika kringtjänster. Enligt branschen handlar det således om minst 20 000 nya jobb 2016. Men då det finns risk för viss överlappning till andra branscher när det gäller att räkna hem kringtjänsterna väljer vi att ange 20 000 nya jobb fram till 2020.

Miljöpartiets konkreta förslag på området ”miljö ger jobb” finns i huvudsak i Miljöpartiets motion som behandlar näringsutskottets utgiftsområden 19, 21 och 24.

Miljöpartiet värnar och vill utveckla den offentliga sektorn. I valrörelsen drev vi kravet om 40 000 nya jobb i offentlig sektor då vi anser att många delar av kommunernas och landstingens verksamheter är underbemannade. Det krävs helt enkelt fler händer i främst vården och omsorgen. Under de senaste åren har kommun- och landstingssektorns ekonomi kraftigt förbättrats vilket bl.a. kan förklaras med högkonjunktur och en statlig ekonomisk politik som gynnat kommuner och landsting. Mot den bakgrunden finns det goda förutsättningar till nyanställningar i kommun- och landstingssektorn.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad enligt uppställningen:

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, miljoner kronor

UO 13	Arbetsmarknad	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Totalt utgiftsområdet		7 427	8 287	8 247
Anslag				
10:1	Integrationsverket	20	20	20
10:2	Integrationsåtgärder	-10	-10	-10
10:3	Kommunersättningar vid flyktingmottagande	80	80	40
10:5	Ombudsmannen mot etnisk diskriminering	5	5	5
22:1	Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader	100	100	100
22:2	Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	7 232	8 092	8 092

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Integrationsverket ska avvecklas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stöd ska ges för lokalt antidiskrimineringsarbete samt att stöd ska ges till organisationer som främjar integration samt till verksamhet för personer som lämnar rasistiska grupperingar.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja anslaget 10:3 Kommunersättningar vid flyktingmottagande.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anslå medel för att förstärka arbetet i antidiskrimineringsbyråerna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att friåret blir kvar på nuvarande nivå.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att inga regelförändringar i arbetslöshetsförsäkringen bör genomföras.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör genomföras förstärkningar av det särskilda anställningsstödet vid anställning av långtidsarbetslösa och långtidsjukskrivna.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör genomföras satsningar som ökar möjligheten att bygga ut de sociala arbetskooperativen.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att öka anslaget till lönebidragen och Samhall.

Fel! Okänt namn på

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att stöd till arbetsmarknadsprogrammet, start av näringsverksamhet, bör utökas med ca 1 000 platser per år och att platserna ska kunna sökas även av icke arbetslösa personer.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att kollektivavtalslutande part ska ges stöd för att i förekommande fall starta arbetsförmedlande verksamhet.
13. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 14 Arbetsliv enligt uppställning:

Miljöpartiets förslag, avvikelse från regeringens förslag, miljoner kronor				
UO 14	Arbetsliv	Förslag 2007	Beräknat 2008	Beräknat 2009
Totalt utgiftsområdet		51	101	101
Anslag				
23:1	Arbetsmiljöverket	50	100	100
23:3	Arbetsdomstolen	-1	-1	-1
23:6	Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)	2	2	2

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att med hänsyn tagen till de stora pensionsavgångarna inom företagshälsovården de närmaste åren och det ökade behov av företagshälsovård som kan förutses anslå medel för att utbildningen av företagshälsovårdspersonal ska utvecklas både kvalitativt och kvantitativt.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en delegation för hälsa och heltid tillsätts och att det finansieras inom ramen för insatser på jämställdhetsområdet.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

Översyn av AMV/AMS verksamheter

Arbetsmarknadspolitiken hänger nära samman med i synnerhet närings- och utbildningspolitiken. Miljöpartiets principiella uppfattning är att arbetsmarknadspolitiken ska syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft.

I vart fall det senaste årets utveckling har inneburit högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. Men fortfarande är arbetslösheten allt för hög. Det gäller i synnerhet bland ungdomar som dessutom i högre grad än andra hänvisas till otrygga anställningsformer och ofrivilligt deltidsarbete.

Mot den bakgrunden har de senaste årens arbetsmarknadspolitik delvis misslyckats. Arbetsmarknadsprogrammen har visserligen, vilket inte är oviktigt, bidragit till att begränsa att arbetslösa människor stämplas ut från arbetslöshetsförsäkringen. Däremot har åtgärderna i allt för liten grad lett till att tillräckligt många beretts arbete på den öppna arbetsmarknaden. Dessutom är arbetsmarknadspolitiken, på grund av mängden av olika arbetsmarknadspro-

gram, svår att överblicka då programmen delvis syftar till att lösa olika problem.

Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) har särskilt under det senaste året utsatts för kraftig kritik. Bland andra har Riksrevisionen påtalat brister när det gäller AMS redovisningsmetoder och att AMS löpande uppföljning inte är tillfredsställande. Samtidigt kritiserades regeringen för att inte ställa hårdare krav när det gäller måluppfyllelse.

I regleringsbrevet till AMV för 2005 anges att ”all återrapportering av individbaserad statistik skall genomgående vara könsuppdelad. I de fall det inte är möjligt skall orsaken redovisas. Eventuella skillnader mellan könen skall analyseras och kommenteras”.

AMV har under senare år blivit bättre på att särredovisa statistiken på kön men har ännu inte fullt ut på ett bra sätt börjat analysera och arbeta för att förändra de skillnader som finns mellan män och kvinnor i vilka stöd de får.

Mot bakgrund av de stora skillnader som finns mellan vilka arbetsmarknadspolitiska insatser som kommer kvinnor respektive män till del och AMV:s oförmåga att hitintills analysera dessa skillnader, och än mindre göra något åt dem, anser Miljöpartiet att AMV måste få ett tydligare uppdrag där kravet på analys kvantifieras och kompletteras med krav på att också föreslå och genomföra åtgärder för att komma till rätta med de stora skillnaderna.

Miljöpartiet anser att det är dags att genomföra en genomgripande översyn av AMV/AMS verksamheter som syftar till att verksamheten i högre grad ska vara arbetsförmedlande än att administrera åtgärder som förhindrar att arbetslösa människor ramlar igenom skydds nätet.

Integrationsverket – läggs ned och blir en ny myndighet

Miljöpartiet stöder att Integrationsverket ska avvecklas. Det arbete som myndigheten bedriver för nyanlända flyktingars etablering bör i stället överföras i en ny myndighet som arbetar med nyanlända invandrades etablering i Sverige. Anslaget 10:1 föreslås därför användas till denna verksamhet fr.o.m. den 1 juli 2007. 20 miljoner kronor överförs från 10:2, avseende utvecklande av en snabbare och effektivare etablering av nyanlända invandrare genom regional och lokal samverkan. Den nya myndigheten stöder kommunernas flyktingmottagande och stöder dem i att utveckla stödfunktioner till övriga nyanlända invandrade personer.

Miljöpartiet har framgångsrikt drivit att stöd ska ges för lokalt antidiskrimineringsarbete. I VÅP 2006 fick vi genom förhandlingar med den dåvarande regeringen igenom att ytterligare 4 miljoner kronor skulle anslås under år 2007. Dessa pengar finns nu inte med i regeringens proposition och därför föreslås att medlen ånyo räknas in men denna gång med ytterligare 1 miljon kronor. Ytterligare 5 miljoner kronor anslås för stöd till organisationer som främjar integration samt till verksamhet för personer som lämnar rasistiska grupperingar.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet föreslår att 20 miljoner kronor överförs till en ny myndighet för nyanländas etablering.

Ökat stöd till flyktingmottagande

Nästan 18 000 personer har fått stanna i Sverige på grund av den tillfälliga asyltagstiftning, som upphörde den 1 april 2006. I den ekonomiska vårpropositionen för år 2006 (prop. 2005/06:100 tilläggspropositionen sid. 170) höjdes anslaget 10:3, Kommunersättningar vid flyktingmottagande, med 600 miljoner kronor. Detta motsvarade en engångsersättning till de mottagande kommunerna om 20 000 kronor per mottagen flykting.

Integrationsverkets arbete att tillsammans med kommunerna ordna ett värdigt mottagande för flyktingarna i kommunerna, har enligt uppgifter från kommunföreträdare visat sig vara mer kostsamt än vad som kunnat beräknas. För att inte kostnader för flyktingmottagandet oskäligt ska gå ut över andra kostnader i kommuners verksamhet och på så sätt riskera att öka rasismen och främlingsfientligheten, föreslår vi en förlängning av denna satsning. Dock bör stödet endast utgå med 10 000 kronor per ny mottagen flykting i kommunerna under åren 2007, 2008 och 2009. Vi har beräknat kostnaderna för detta stöd till 80 miljoner kronor vardera av de två första åren och därefter 40 miljoner kronor.

Ökat stöd till antidiskrimineringsbyråerna

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) har bedrivit ett bra arbete gentemot antidiskrimineringsbyråerna. Dessa byråer har tillkommit på Miljöpartiets initiativ.

DO har bedrivit utbildning av personalen på antidiskrimineringsbyråerna men även gett dem stöd på annat sätt som gett bra resultat i förhållande till byråernas verksamhetsuppgifter. Det har bland annat inneburit att DO tagit emot cirka 40 anmälningar genom antidiskrimineringsbyråerna.

Miljöpartiet menar att det är bevis på att antidiskrimineringsbyråerna spelar en viktig roll i kampen mot etnisk diskriminering och föreslår att stödet till verksamheten ökas med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Nej till regelförändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till försämrade villkor i arbetslöshetsförsäkringen. De föreslagna regelförändringarna kommer att leda till stora problem för dem som ofrivilligt hamnat i arbetslöshet och riskerar dessutom att innebära att arbetslöshetens kostnader istället hamnar på kommunernas socialbidragskostnader. Regelförändringarna blir särskilt allvarliga då regeringen samtidigt föreslår mycket kraftiga nedskärningar av antalet platser i

arbetsmarknadsprogrammen. Det kommer att betyda en kraftig ökning av antalet personer som utförsäkras från a-kassorna.

Däremot accepterar Miljöpartiet regeringens resonemang om att ökad kontroll och förbättrad tillämpning av regelsystemet kan minska utgifterna i arbetslöshetsförsäkringen med 1 000 miljoner kronor om året fr.o.m. 2007. Den senaste tidens avslöjande visar ju att t.o.m. regeringsledamöter bidragit till ett allt mer omfattande svartarbete och skattefusk i vårt samhälle. Det är dags för en omfattande folkbildning som syftar till respekt för de solidariskt skattefinansierade ersättningssystemen.

I förhållande till regeringens förslag föreslår Miljöpartiet en ökning av anslaget till arbetslöshetsförsäkringen med 3 474 miljoner kronor 2007 och 4 313 miljoner kronor 2008.

Behåll friåret och utveckla generella arbetsmarknadsprogram

Intresset för att ta friår har överträffat alla förväntningar. Det visar att reformen varit efterlängtd och att många vill ta chansen, trots att ersättningsnivån från vissa håll kritiserats för att vara låg. De arbetsförmedlare som arbetat med handläggningen av friåret menar dock att det inte varit något stort problem. De ekonomiska förutsättningarna har varit väl kända av de sökande. Den minskade inkomsten vägs mot de vinster i livskvalitet som friåret ger. Den unika möjligheten att få betalt för att göra det man helst vill, utan några som helst krav, uppväger oftast den minskade inkomsten.

Det finns som väntat en stor variation i vad friårstagarna har gjort under sin ledighet. Många har valt att satsa på alternativet att starta eget företag eller vara hemma med barn eller barnbarn. En annan stor grupp har studerat, antingen för att höja sin kompetens eller för att ta chansen att studera något man annars aldrig skulle få möjlighet till i sin yrkesroll. Någon har rest jorden runt, byggt om huset, satsat på ideellt arbete i föreningslivet eller "bara varit ledig".

Även för de personer som vikarierade för friårstagarna gjordes en välfärdsvinst genom att en i vissa fall långvarig arbetslöshet kunde brytas. I första hand har det varit personer som redan haft ströjobb, exempelvis som vikarie, som kunnat erbjudas heltidstjänst under friåret, varvid andra arbetslösa i sin tur har kunnat erbjudas arbete som "vikarie för vikarien". Eftersom friåret på detta sätt har effekter även i andra och tredje led är välfärdsvinsterna inte lika lätta att utvärdera bland de arbetssökande som bland friårstagarna. Generellt innebär mindre konkurrens bland arbetssökande dock en förbättrad situation även för individen.

På kort sikt leder friåret naturligtvis till en minskning av arbetslösheten, varje friårstagare ersätts av någon arbetslös, varför antalet registrerade arbetssökande minskar. De personer som går in som vikarier för friårstagarna tillägnar sig en värdefull arbetslivserfarenhet. Den generella utbildningsnivån hos de arbetssökande höjs, liksom utbildningsnivån på företagets anställda. Detsamma gäller också den positiva effekt som uppnås av att flera under

Fel! Okänt namn på

friåret väljer att starta eget, vilket ger en ny grund för fler livskraftiga småföretag. Vi tillskjuter 1 miljard kronor per år, som finansieras inom Miljöpartiets föreslagna ram på anslagsområde 22:2, för att upprätthålla friåret på nuvarande nivå under planperioden. Samtidigt ska betonas att samhällets nettokostnad bara uppgår till hälften, cirka 500 miljoner kronor, då det uppstår positiva ekonomiska effekter inom andra utgifts- och kostnadsområden.

Det finns personer i gruppen långtidsarbetslösa som förmodligen aldrig kommer att kunna ta sig ut på den öppna konkurrensutsatta arbetsmarknaden. För den gruppen, som i hög grad anvisats till de så kallade plusjobben, menar vi att det är bättre att utforma stöd som också ger dem möjlighet att jobba i till exempel den ideella föreningsrörelsen. Det behövs också förstärkningar av regeringens förslag till nystartsjobb, det vill säga det som tidigare benämndes särskilt anställningsstödet vid anställning av långtidsarbetslösa och långtids-sjukskrivna. På motsvarande sätt vill vi öka anslaget till lönebidragen och Samhall.

Vi vill dessutom göra satsningar som ökar möjligheten att bygga ut de sociala arbetskooperativen. Miljöpartiet föreslår att ersättningen till handledare för funktionshindrade, anordnarstöd, ökar från 120 till 300 kronor per dag.

Stöd till start av näringsverksamhet är det arbetsmarknadspolitiska program som har det bästa resultatet. Nästan åtta av tio deltagare hade arbete 90 dagar efter avslutat program. Dessutom är könsskillnaderna marginella. Enligt Institutet för tillväxtpolitiska studier hade de företag som startades 2001 med stöd till start av näringsverksamhet en överlevnadsgrad tre år senare, det vill säga 2004, på 60 procent.

Miljöpartiet anser att resultatet är så bra att det finns anledning att utöka programmet till att även gälla icke arbetslösa personer. Vi föreslår en ökning av programmet med cirka 1 000 personer vilket kräver en ökning av anslaget med cirka 100 miljoner kronor per år.

I Miljöpartiets förhandlingar med den förra regeringen om de så kallade plusjobben var partiet starkt kritiskt. Men det finns också anledning att se över övriga arbetsmarknadsprogram. Mot den bakgrunden accepterar vi regeringens förslag att avveckla en del av de nuvarande programmen. Vi vill ha en offensiv inriktning och är beredda att satsa mer på nystartsjobb än regeringen.

Vi vill ha mer generella program, av karaktären nystartsjobb, som riktas mot både offentlig och privat sektor utifrån den enskildes behov. Vi är övertygade om att den inriktningen i betydligt högre grad leder till varaktiga jobb på den öppna arbetsmarknaden. Däremot avvisar vi regeringens nivå på besparingar för arbetsmarknadsprogrammen. Omfattningen av besparingarna får allt för allvarliga sociala konsekvenser för många av de arbetslösa.

I förhållande till regeringens förslag föreslår Miljöpartiet en ökning av anslaget till arbetsmarknadsprogrammen med 3 495 miljoner kronor 2007 och 3 879 miljoner kronor 2008.

Alternativa arbetsförmedlingar

Det finns ett utbrett och enligt vår mening delvis berättigat missnöje med hur arbetsförmedlingarna fungerar. Det har bland annat sin förklaring i att arbetsförmedlingarna, genom politiskt initiativ, allt mer kommit att prioritera dem som har svårast att hitta arbete.

Baksidan av denna inriktning är att arbetsförmedlingarna har lite att erbjuda dem som nyligen blivit arbetslösa. Därmed upplever också många arbetsgivare att förmedlingarna inte kan erbjuda den kompetens man efterfrågar.

De tre Sacoförbunden Civilekonomerna, Jusek och Naturvetarförbundet har på eget initiativ startat ett pilotprojekt kring jobbförmedling för att snabbt få ut arbetslösa akademiker i arbetslivet.

Denna typ av initiativ bör enligt vår mening uppmuntras av staten. Vi är övertygade om att fackens lokala kännedom om sina egna medlemmar och förutsättningarna på de lokala arbetsmarknaderna ger dem goda förutsättningar för arbetsförmedlande uppgifter. Det gäller också i minst lika hög grad bland TCO- och LO-facken liksom för avtalsslutande arbetsgivarorganisationer.

Mot denna bakgrund anser vi att staten ska ge ekonomiskt stöd till arbetsförmedlingar som drivs av kollektivavtalsslutande parter på arbetsmarknaden. Dessa kan drivas av fackföreningar eller arbetsgivarorganisationer, antingen var för sig eller tillsammans. Det handlar inte om att staten ska helfinansiera verksamheten utan snarare visa att det är en verksamhet som staten vill uppmuntra. Miljöpartiet föreslår att det anslås 100 miljoner kronor för ändamålet som finansieras med medel från regeringens besparing på 212 miljoner kronor på AMV/AMS.

Således föreslås, i förhållande till regeringens förslag, en ökning av anslaget till Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader med 100 miljoner kronor 2007 och 100 miljoner kronor 2008.

Riv upp konkurslagsreformen

Förändringen av konkurslagen (förmånsrättslagen) innebär att småföretag inte längre får använda det så kallade företagshypoteket som säkerhet fullt ut. Reformen har inneburit stora problem framförallt för små industriföretag i glesbygd. Man har i en del fall fått sina krediter indragna eftersom säkerheterna inte längre gäller.

Regeringen vill utreda företagsinteckningens förmånsrätt och säger sig sikta på att förbättra förutsättningarna för små och medelstora företag. Man bedömer att en sådan förändring kommer att öka statens utgifter för lönegarantin med 200 miljoner kronor 2008 och ytterligare 200 miljoner kronor 2009.

Miljöpartiet är överens om regeringens inriktning, men vi vill samtidigt betona att det är viktigt att utredningen påskyndas för att åstadkomma rimligare villkor för främst småföretagen.

Fel! Okänt namn

Utgiftsområde 14 Arbetsliv

Arbetsmiljöverket gör ett bra jobb

Miljöpartiet anser att Arbetsmiljöverket gör ett omfattande och bra inspektionsarbete på arbetsplatserna. Det är uppenbart att Arbetsmiljöverket arbetar i en anda av att i samförstånd lösa arbetsmiljöproblem. Trots att Arbetsmiljöverkets inspektörer har rätt att göra oanmälda arbetsplatsbesök anmäler de vanligen sin inspektion i förväg. Enligt Arbetsmiljöverkets egen information planerades cirka 36 000 inspektioner, besök och uppföljningsbesök under 2005. Vid sex av tio inspektioner skrivs ett inspektionsmeddelande där det ställs krav på förbättringar av arbetsmiljön. När det finns misstanke om brott hamnar ärendet genom anmälan hos polis och åklagare.

Till skillnad från regeringen anser vi att Arbetsmiljöverkets verksamhet snarare behöver stärkas än att anslaget ska minskas. Det har bland annat sin grund i att för få arbetsmiljöbrott leder till rimligt straffansvar.

Ett stöd till det lokala arbetsmiljöarbetet genom företagshälsovård eller motsvarande resurser är av stor betydelse. Med hänsyn tagen till de stora pensionsavgångarna inom företagshälsovården de närmaste åren och det utökade behov av företagshälsovård som kan förutses är det viktigt att utbildningen av företagshälsovårdspersonal utvecklas både kvalitativt och kvantitativt.

Vi föreslår att 10 miljoner kronor per år anslås för att förstärka företagshälsovårdsutbildningen för perioden 2007–2009 och att det finansieras genom att riksdagen inte accepterar regeringens förslag till minskade anslag till Arbetsmiljöverket.

Miljöpartiet motsätter sig regeringens förslag att minska anslagen till Arbetsmiljöverket och anslår i förhållande till regeringens förslag ytterligare 50 miljoner kronor, varav 10 miljoner kronor till företagshälsovården, 2007 och på motsvarande sätt 100 miljoner kronor, varav 10 miljoner kronor till företagshälsovården, 2008.

Regeringen föreslår att Arbetslivsinstitutet läggs ner från och med 1 juli 2007. Samtidigt förklaras att regeringen avser återkomma till riksdagen under 2007 med ytterligare anslagskonsekvenser samt i det fall vissa uppgifter på Arbetsmarknadsinstitutet ska föras över till annan myndighet.

Miljöpartiet anser att Arbetslivsinstitutet bedriver viktig forskning på områden inom en allt mer komplex och förändringsbenägen arbetsmarknad. Det gäller inte minst inom jämställdhets- och arbetstidsområdet. Vi utgår från att regeringen har för avsikt att denna forskning, och annan viktig verksamhet inom Arbetslivsinstitutet, i fortsättningen ska bedrivas med annan myndighet som huvudman och att anslag för detta finns med i regeringens tilläggsbudget i samband med 2007 års vårproposition.

Jämställdhet

Regeringen anslår 400 miljoner kronor 2007 för insatser på jämställdhetsområdet. Medlen ska bland annat användas till forskning om kvinnors hälsa och en handlingsplan för att minska våldet mot kvinnor. I beloppet ingår också 10 miljoner kronor som tidigare beräknats för en handlingsplan mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

I SOU 2005:66, Makt att forma samhället och sitt eget liv, beskrivs bland annat förhållandet mellan kvinnors hälsa och deltidsarbete. Där konstateras att den högsta andelen sjukskrivna finns på kvinnodominerade arbetsplatser i kommuner och landsting och att deltidsarbetande har en sämre arbetsrelaterad hälsa och löper större risk att hamna i sjukskrivning i jämförelse med heltidsarbetande. Vidare fastslås att sjukfrånvaron och deltidsarbetet är allvarliga hot mot kvinnors möjligheter att uppnå samma ekonomiska självständighet som män.

Mot denna bakgrund föreslås det i utredningen att det tillsätts en delegation för hälsa och heltid i välfärdssektorn. Huvudsyftet med delegationen ska vara att stödja ett förnyelsearbete i kommuner och landsting och därmed stärka kvinnors möjligheter till ekonomisk självständighet genom att öka kvinnors arbetsutbud. Ökad hälsa och heltidsarbete ska stå i fokus.

Miljöpartiet föreslår att en delegation för hälsa och heltid tillsätts och att det finansieras inom ramen för insatser på jämställdhetsområdet.

Överallt i arbetslivet råder det stor brist på jämställdhet mellan könen.

Diskrimineringen av kvinnor finns på alla nivåer, vid tillsättande av cheftjänster, när det gäller lörens storlek, när det gäller anställningsformer och när det gäller hel- och deltid. Denna ordning är oacceptabel, särskilt med tanke på att ojämställdheten är känd och väl dokumenterad.

Lönegapet mellan kvinnor och män är stort, 8 procent, även när faktorer som utbildning, arbetstider och befattningsansvar räknas bort. Mot den bakgrunden bör den kommande mandatperioden bli den fyraårsperiod då den könsrelaterade lönediskrimineringen avskaffas på den svenska arbetsmarknaden. Men då håller det inte att arbetsmarknadens parter skjuter ifrån sig frågan genom att hävda att de inte kan göra något beroende på ett decentraliserat ansvar.

Det politiska systemet har ett särskilt arbetsgivaransvar för den offentliga sektorn. Således är Miljöpartiet berett att politiskt verka för att det skapas en överenskommelse mellan staten och arbetsmarknadens parter i offentlig sektor. Vi är också beredda att verka för att statskassan ska bidra med sin del för att skapa jämställda löner.

Fast det krävs också att kommuner och landsting tar sitt arbetsgivaransvar. Sedan gäller det för facken att stå upp för sina kvinnliga medlemmar: Om inte facken orkar prioritera när gubbarna trycker på kommer inget att kunna åstadkommas. Det ligger således ett stort ansvar även på de fackliga organisationerna.

Historiskt har vi i Sverige löst många problem genom samarbete mellan statsmakten, facken och arbetsgivarna. Nu är det dags för en ny överenskommelse om det självklara att avskaffa könsrelaterad lönediskriminering.

Fel! Okänt namn på

Miljöpartiet anslår, i en motion på utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, 170 miljoner kronor 2007, 340 miljoner kronor 2008 och 500 miljoner kronor 2009 till en särskild pott för jämställda löner i statens verksamheter.

Det är dags för ett handslag om att åstadkomma jämställda löner.

HomO

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO) fick år 2006, på förslag från Miljöpartiet, ett ökat anslag om 1 miljon kronor. Medlen skulle användas för informationsverksamhet. Det är angeläget att denna verksamhet kan utövas, då såväl HomO som andra framför att det finns ett stort mörkertal rörande diskriminering inom ombudsmannens område. Anslaget föreslås att ökas med 2 miljoner kronor. Av budgetpropositionen framgår att såväl HomO som Handikappombudsmannen (HO) blir utan ökning. Detta är anmärkningsvärt, trots att mörkertalen avseende diskriminering inom de berörda områdena är mycket stora. Att dessutom bara ge DO stora ökning sänder politiska signaler om att ”bara” diskriminering på grund av etnicitet och religion är viktigt, vilket är fel.

Arbetsdomstolen

1 miljon kronor flyttas från anslaget 23:3 till utgiftsområde 4, anslaget 4:5 Sveriges domstolar, i och med att ansvaret för att döma i tvister om diskriminering i arbetslivet överflyttas till de allmänna domstolarna.

Stockholm den 31 oktober 2006

Ulf Holm (mp)

Mikael Johansson (mp)

Jan Lindholm (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)